

Sygn. akt II KK 172/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **M.Z.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 czerwca 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 5 maja 2014 r., sygn. akt IV K .../13,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć
zawartych w pkt V oraz pkt XI i sprawę w tym zakresie przekazuje
Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania;**

**2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W wyroku łącznym z dnia 5 maja 2014 r., Sąd Rejonowy ustalił, że M. Z. został skazany wyrokami:

- A. Sądu Rejonowego w W., sygn. akt VIII K 517/01, z dnia 2 października 2001 r. za czyn z art. 48 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 4 stycznia 2001 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz 50 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 16 września 2003 r., sygn. akt VIII Ko 385/03, zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- B. Sądu Rejonowego , sygn. akt III K 1331/02, z dnia 4 lipca 2002 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 2 lutego 2002 r., na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat oraz 50 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 23 września 2004 r., sygn. akt VIII Ko 277/04 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- C. Sądu Rejonowego , sygn. akt XIV K 296/03, z dnia 31 marca 2003 r. za czyny:
 - a) z art. 284 § 1 k.k., popełniony w dniu 1 marca 2001 r., b) z art. 191 § 1 k.k., popełniony w dniu 1 marca 2001 r., odpowiednio na kary: roku pozbawienia wolności 50 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda i 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono skazanemu karę łączną roku pozbawienia wolności;
- D. Sądu Rejonowego , sygn. akt II K 2236/02, z dnia 24 września 2003 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 3 lipca 2002 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na 4 lata próby; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 21 listopada 2007 r., sygn. akt II Ko 866/07, zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- E. Sądu Rejonowego , sygn. akt VII K 1581/03, z dnia 25 lutego 2004 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 13 maja 2003 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat próby; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 21 lutego 2008 r., sygn. akt XII Ko 17/08, zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

- F. Sądu Rejonowego , sygn. akt III K 1607/03, z dnia 16 marca 2004 r. za czyny: a) z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 15 czerwca 2003 r., b) z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 18 lipca 2003 r., na kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. wymierzono skazanemu karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;
- G. Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 3919/06, z dnia 20 marca 2007 r., za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 2 listopada 2006 r., na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności;
- H. Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 3244/06, z dnia 24 kwietnia 2007 r., za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., popełniony w dniu 10 lipca 2006 r., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- I. Sądu Rejonowego , sygn. akt IX K 1631/06, z dnia 12 stycznia 2009 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 10 listopada 2006 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
- J. Sądu Rejonowego , sygn. akt III K 2204/07, z dnia 16 kwietnia 2009 r., za czyny: a) z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 26 kwietnia 2007 r., b) z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 17 lutego 2007 r., odpowiednio na kary: 4 miesięcy pozbawienia wolności i roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono skazanemu karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
- K. Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 314/07, z dnia 20 stycznia 2010 r., za czyn z art., 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 15 września 2006 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- L. Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 1495/09, z dnia 24 lutego 2010 r., za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 15 września 2006 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- M. Sądu Rejonowego , sygn. akt V K 529/08, z dnia 25 lutego 2011 r., za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 6 października 2006 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

N. Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 1367/10, z dnia 30 września 2011 r., za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 6 kwietnia 2007 r., na karę roku pozbawienia wolności.

Mając na względzie powyższe skazania oraz poprzednio wydany wobec skazanego w dniu 17 września 2012 r. wyrok łączny w sprawie IV K 642/12, Sąd Rejonowy :

- I. na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. stwierdził, że wyrok łączny Sądu Rejonowego z dnia 17 września 2012 r., w sprawie IV K 642/12 utracił moc w pkt V, VI i VII;
- II. rozwiązał orzeczenie o karze łącznej zawarte w wyroku opisanym w pkt F (III K 1607/03) i J (III K 2204);
- III. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone w opisanych wyrokach w pkt E (VII K 1581/03) i F (III K 1607/03) i w ich miejsce orzekł karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 87 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności opisane w pkt G (IV K 3919/06), H (IV K 3244/06), I (IX K 1631/06), K (IV K 314/07), L (IV K 1495/09) i M (V K 529/08) i wymierzył karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- V. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności opisane w pkt J (III K 2204/07) co do czynu popełnionego w dniu 26 kwietnia 2007 r. i N (IV K 1367/10) i w ich miejsce orzekł karę łączną roku pozbawienia wolności;
- VI. w pozostałym zakresie powyższe wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;
- VII. na podstawie art. 17 § 1 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego co do kar jednostkowych pozbawienia wolności opisanych w pkt A (VII K 517/01), B (III K 1331/02) C (XIV K 296/03) i D (II K 2236/02);

- VIII. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie co do kary orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt J (III K 2204/07) za czyn popełniony w dniu 17 lutego 2007 r.;
- IX. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt III kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 18 lipca 2003 r. do dnia 20 października 2003 r.;
- X. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt IV kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 10 lipca 2006 r., w dniu 10 listopada 2006 r., od dnia 10 maja 2006 r. do dnia 11 maja 2006 r., w dniu 15 września 2006 r. i w dniu 7 kwietnia 2007 r.;
- XI. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet łącznej kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt V zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 26 kwietnia 2007 r. do dnia 27 kwietnia 2007 r., od dnia 17 lutego 2007 r. do dnia 18 lutego 2007 r. oraz od dnia 6 kwietnia 2007 r. do dnia 7 kwietnia 2007 r.;
- XII. rozstrzygnął o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu;
- XIII. zwolnił skazanego od kosztów związanych z postępowaniem o wydanie wyroku łącznego

Wyrok ten nie został zaskarżony w postępowaniu instancyjnym i uprawomocnił się w dniu 13 maja 2014 r.

Kasację od opisanego orzeczenia, w części dotyczącej połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. akt III K 2204/07 oraz Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. akt IV K 1367/10, tj. w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt V wyroku, wywiódł na korzyść skazanego M.Z. Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który zarzucił : „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego – art. 410 k.p.k., polegające na pominięciu przez sąd wynikającej z materiału dowodowego i mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności co do dokonanej w postępowaniu odwoławczym zmiany wydanego wobec M.Z. wyroku Sądu Rejonowego , sygn. akt IV K 1367/10 i w konsekwencji błędnym

przyjęciu, iż wyrokiem tym wymierzono karę roku pozbawienia wolności zamiast 3 miesięcy pozbawienia wolności, w następstwie czego doszło do wadliwego, bo z rażącym naruszeniem art. 86 § 1 k.k. połączenia jednostkowych skazań wymienionych w pkt V wyroku, poprzez orzeczenie kary łącznej przekraczającej sumę podlegających łączeniu kar jednostkowych”.

W konsekwencji powyższego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza akt sprawy dotyczącej wydania zaskarżonego kasacją wyroku łącznego wskazuje, że Sąd Rejonowy dysponował aktami głównymi spraw, w których zapadły zbiegające się wyroki i ujawnił je w toku rozprawy (protokół k – 152). Wśród nich znajdowały się akta o sygnaturze IV K 1367/10 Sądu Rejonowego w W. Orzeczenie zapadłe w tej sprawie opisane zostało w pkt N części wstępnej wyroku łącznego, przy czym błędnie wskazano, że skazanemu wymierzono karę roku pozbawienia wolności. Kara taka orzeczona została w rzeczywistości jedynie w pierwszej instancji (k – 456 akt IV K 1367/10). Sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego, z naruszeniem art. 410 k.p.k. pominął fakt, że po rozpoznaniu apelacji skazanego, Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt IX Ka 992/11, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że przyjął, iż zarzucany oskarżonemu czyn stanowi wypadek mniejszej wagi z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to podstawie art. 62 ust. 3 wskazanej ustawy w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 64 ust. 3 ustawy wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Jak trafnie zauważa skarżący, w konsekwencji popełnionego błędu podstawą rozstrzygnięcia stały się okoliczności, które nie znalazły potwierdzenia w materiale wprowadzonym do podstawy dowodowej. Przyjęto bowiem, że zbieg kar opisany w pkt V dyspozytywnej części skarżonego kasacją orzeczenia dotyczy kar czterech miesięcy pozbawienia wolności i roku pozbawienia wolności, w sytuacji gdy druga ze zbiegających się kar została wymierzona w

wysokości trzech miesięcy. Bezpośrednim następstwem tego stanu rzeczy było rażące naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k., który przewiduje, że karę łączną wymierza się w granicach od najwyższej z kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa do sumy zbiegających się kar. Przy poprawnym ustaleniu wysokości zbiegających się kar granice kary łącznej kształtują się od 4 do 7 miesięcy pozbawienia wolności, gdy w pkt V zaskarżonego wyroku wymierzono skazanemu karę łączną roku pozbawienia wolności.

Zaistniałe uchybienia miały charakter rażący, a ich istotny wpływ na treść wyroku jest oczywisty.

W tym stanie rzeczy konieczne było uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w zaskarżonej części, tj. pkt V, a także pkt XI (zaliczenie okresów rzeczywistego pozbawieniu wolności skazanego na poczet kary łącznej), wobec jego akcesoryjnego charakteru i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd właściwy będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag i przestrzegania obowiązującego prawa.

kc